

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md
e-mail: secretariat@justice.gov.md

08.08.2024 nr. 04/2-7478

la nr. 09-2190 din 12.07. 2024

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Urmare examinării proiectului definitivat al *Legii pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII) (număr unic 374/MDED/2024)*, se atestă că, majoritatea observațiilor și propunerilor Ministerului Justiției, formulate în raportul de expertiză juridică nr. 04/2-5109 din 03.06.2024, nu au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

În context, la forma actuală a proiectului reiterăm și menționăm următoarele.

La **Art. II**, ce vizează modificarea art. 14⁴ din *Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică*, pornind de la scopul amendamentelor propuse, reiterăm că urmează a fi operate modificările corespunzătoare și în denumirea art. 14⁴, în vederea reflectării faptului că se referă la licențierea activității farmaceutice în localitățile rurale.

La **Art. IV** (modificarea *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni*):

La pct. 1, ce vizează modificarea art. 22 alin. (2), propunerea de substituire a textului „procură, mandat, contract” cu cuvintele „actul de reprezentare” nu se integrează armonios în context, din care motiv se va revizui corespunzător. Mai mult, semnalăm că, propunerea respectivă a fost inclusă suplimentar la proiect, fără a fi argumentată necesitatea includerii acesteia de către autorul proiectului.

Totodată, cu referire la cele propuse în art. 22 alin. (8), art. 56, art. 61 și art. 63, privitor la autentificarea de către notar a procurilor electronice reiterăm că, prin *Legea nr. 126/2023 pentru modificarea unor acte normative (dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova)* a fost reglementat actul notarial electronic și actul notarial întocmit prin comunicare la distanță (Art. IX din *Legea nr. 126/2023*). Totuși, prevederile respective vor intra în vigoare odată cu crearea condițiilor tehnice prevăzute la alin. (4)–(6) din Art. X, dar nu mai târziu de 3 ani de la data publicării. Condițiile tehnice vizează dezvoltarea Sistemului informațional de stat prin care se vor înregistra actele notariale electronice în registrul de stat al actelor notariale electronice. Categoriile de acte notariale electronice, inclusiv actele notariale întocmite prin comunicare la distanță, se vor realiza și implementa gradual, în măsura în care notarul poate face uz de soluții și/sau sisteme informaționale necesare, conforme cerințelor stabilite de Guvern. Astfel, amendamentul propus în proiect nu

poate intra în vigoare anterior creării condițiilor tehnice necesare întocmirii unui act notarial electronic.

La **Art. V** (modificarea *Codului civil*):

La pct. 1, prin care se modifică art. 207 alin. (1), nu este argumentată necesitatea excluderii normei privind publicarea în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” a avizului privind reorganizarea.

În context, semnalăm că autorul intervenției nu a ținut cont de prevederile art. 5 din *Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale*, potrivit cărora Monitorul Oficial este alcătuit din următoarele cinci părți:

partea I - legile, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, actele Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele internaționale și rapoartele Oficiului Avocatului Poporului;

partea a II-a - hotărârile și dispozițiile Guvernului cu caracter normativ;

partea a III-a - actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice și Băncii Naționale a Moldovei;

partea a IV-a - informația cu privire la înregistrarea, sistarea și încetarea activității partidelor, altor organizații social-politice și a organizațiilor obștești, precum și a agenților economici, informația privind aplicarea conform legii a procedurii falimentului întreprinderilor și organizațiilor;

partea a V-a - cereri de dobândire sau de renunțare la cetățenia Republicii Moldova, anunțuri privind pierderi de acte care atestă dreptul de proprietar, starea civilă, profesia și studiile, precum și pierderea legitimației de serviciu ș.a.

Publicarea informațiilor indicate în părțile a IV-a și a V-a în alte ediții nu are putere juridică (observația este valabilă și pentru **Art. IX** ce vizează modificarea art. 24 alin. (1¹) din *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*).

Cu referire la modificarea art. 227 alin. (1), se atestă că autorul propune excluderea pentru obținerea calității de lichidator al persoanei juridice a cerințelor privind deținerea cetățeniei Republicii Moldova și a domiciliului pe teritoriul ei. În context, considerăm această propunere una periculoasă, deoarece comportă riscuri pentru garanția terților în realizarea drepturilor de apărare a intereselor legitime ale acestora. În acest sens remarcăm, în special, prevederile art. 68 „Exercitarea de către administrator/lichidator a atribuțiilor” și art. 73 „Răspunderea administratorului/lichidatorului” din *Legea insolvențelor nr. 149/2012*.

La fel, cu referire la excluderea din art. 227 a alin. (8) a enunțului „Lichidatorul este obligat, de asemenea, să țină un registru cu toate operațiunile lichidării în ordinea cronologică a efectuării lor”, semnalăm că această intervenție vine în dezacord cu prevederile art. 68 alin. (3) din *Legea insolvențelor nr. 149/2012*, potrivit cărora „Administratorul/lichidatorul ține un registru, șnuruț, sigilat de către instanța de insolvență, în care consemnează operațiunile efectuate cu bunurile masei debitoare, coordonate cu creditorii, precum și operațiunile de recuperare a bunurilor debitorului. Administratorul/lichidatorul prezintă registrul, la cerere, împreună cu rapoartele sale, instanței de insolvență spre informare. La încheierea procesului,

registrul este remis instanței împreună cu raportul final.”. Drept urmare, se consideră necesară revizuirea intervenției propuse prin prisma prevederilor enunțate.

Pe lângă cele evocate, se va ține cont și de prevederile art. 2586 alin. (1) din *Codul civil*, potrivit cărora „Legea națională a cetățeanului este legea statului a cărui cetățenie o are persoana fizică.”

Totodată, aferent rigorilor tehnicii legislative, în partea introductivă a Art. V textul „Legea nr. 1107/2002 Codul civil al Republicii Moldova” se va substitui cu textul „Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002”.

În aceeași ordine de idei, la Art. VII, prin care se modifică art. 11 din *Codul de executare*, cuvintele „introduce textul” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu cuvintele”.

La Art. VIII, ce vizează expunerea în redacție nouă a art. 13¹ din *Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată*, opinăm pentru includerea normei propuse la alin. (2) la art. 58 privind adoptarea hotărârilor adunării generale a asociațiilor, fiind determinat corect și modul de adoptare a unei astfel de hotărâri (cu votul unanim al tuturor asociațiilor societății, cu două treimi din voturile tuturor asociațiilor societății sau cu majoritatea voturilor tuturor asociațiilor societății).

În mod repetat atenționăm asupra inoportunității modificării propuse la Art. IX, ce vizează art. 12 alin. (3) lit. c) din *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*. Astfel, modificarea respectivă urmează a fi revizuită prin prisma prevederilor art. 177 și 241 din *Codul civil* referitoare la sucursala persoanei juridice. Astfel, pornind de la prevederile art. 241 alin. (6) din *Codul civil*, dispozițiile art. 177, 180-202 se aplică în mod corespunzător sucursalei și administratorului său. În conformitate cu art. 177 alin. (1), (4) și (6) din *Codul civil*, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. Înregistrarea administratorului sau a altei persoane cu drept de reprezentare a persoanei juridice în registrul de publicitate prevăzut de lege face inopozabilă terților orice încălcare cu privire la desemnarea acestora, cu excepția cazului în care persoana juridică demonstrează că terții în cauză cunoșteau încălcarea. Raporturilor juridice dintre persoana juridică și administrator li se aplică dispozițiile legale cu privire la reprezentare și mandat dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel. Drept urmare, înregistrarea administratorului în registrul de publicitate constituie un atribut important atât în raporturile juridice dintre sucursala și administrator, cât și dintre sucursala și terții.

La fel, reiterăm că abrogarea art. 9 din *Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului*, propusă la Art. X, necesită a fi reconsiderată, întrucât propunerea privind abrogarea art. 9 din *Legea nr. 278/2007* se conține și în alt proiect de lege, pentru *modificarea unor acte normative (controlul tutunului)*, elaborat de către Ministerul Sănătății și înregistrat cu numărul unic 1173/MS/2023.

De asemenea, aferent rigorilor tehnicii legislative, la Art. XIV (modificarea anexei nr. 1 la *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător*), pct. 2, cuvântul „textul”, în primul caz, se va substitui cu cuvântul „cuvintele”, ținând cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act

normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.

Cu referire la **Art. XV**, prin care se propune completarea art. 9 alin. (3) din *Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității*, reiterăm că această completare vine în discrepanță cu însuși conținutul normativ al art. 9 alin. (3), potrivit căruia „Costul serviciilor de acreditare se calculează în conformitate cu anexa nr. 1, care este parte integrantă din prezenta lege. Costul stabilit la etapa de inițiere a procesului de acreditare poate fi modificat în funcție de timpul efectiv utilizat care se coordonează cu organismul de evaluare a conformității.” În context, la anexa nr. 1 enunțată, este prevăzută schema de calculare a plăților pentru serviciile de acreditare, precum și sunt enumerate aceste servicii. Astfel, aprobarea unui nomenclator și a cuantumului tarifelor pentru serviciile de acreditare ar fi în dezacord cu normele inițial stabilite în acest sens, potrivit cărora costul serviciilor de acreditare se calculează conform schemei de calculare a plăților pentru asemenea servicii, aprobate prin *Legea nr. 235/2011*, dar nu de Guvern. Drept consecință, intervenția propusă se va revizui conceptual.

La **Art. XVI** (modificarea *Legii nr. 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc*), pct. 2, prin care legea enunțată se completează cu art. 50², primul enunț de la alin. (1) nu are o finalitate logică, din care motiv se va revedea corespunzător (nu este clar în ce cazuri prestatorii de servicii de plată refuză executarea ordinelor de plată).

La **Art. XVII**, ce vizează modificarea *Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate*:

Propunerile de la pct. 4 și 5, prin care se modifică art. 35 alin. (1) lit. e) și art. 36 alin. (6), nu oferă claritate și previzibilitate normelor propuse. Potrivit art. 54 alin. (1) al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, conținutul proiectului se expune clar, pentru a exclude orice echivoc. Adoptarea de către legiuitor a unor acte normative accesibile, previzibile și clare se impune și prin art. 23 alin. (2) din *Constituție*.

La pct. 6, reiterăm că modificările propuse la alin. (1) și (2) ale art. 40, urmează a fi comasate, întrucât vizează același conținut normativ.

Cu referire la **Art. XVIII**, prin care se modifică alin. (8) al art. 16 din *Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor*, în scopul corelării actelor normative cu aceeași forță juridică, se propune substituirea formulei „nu contravin cu prezenta lege” cu formula „nu sunt reglementate prin prezenta lege”.

Secretar de stat

Digitally signed by Lungu Ruslan
Date: 2024.08.08 11:30:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md
e-mail: secretariat@justice.gov.md

03.06.2024 nr. 04/2-5109

la nr. 18-69-4793 din 29.04.2024

**Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului *Legii pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri VII)* (număr unic 374/MDED/2024), comunicăm următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei informative, proiectul de act normativ are ca scop excluderea barierelor administrative, cerințelor nejustificate sau depășite, astfel fiind diminuate costurile pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător.

Astfel, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării actului normativ.

Totodată, aferent rigorilor de tehnică legislativă, se va reține:

În denumirea proiectului se va indica obiectul reglementării exprimat sintetic, ținând cont de prevederile art. 42 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*. Astfel, se va completa cu textul propus conform notei informative la proiect și anume: „(facilitarea activității mediului de afaceri VII)”.

La **Art. I**, ce vizează modificarea art. 14⁴ din *Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică*, pornind de la scopul amendamentelor propuse, urmează a fi operate modificările corespunzătoare și în denumirea art. 14⁴, în vederea reflectării faptului că se referă la licențierea activității farmaceutice în localitățile rurale.

La **Art. III** (modificarea *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni*):

La pct. 1, prin care se propune redacția nouă a art. 56 alin. (4), cuvintele „În dependență” se vor substitui cu cuvintele „În funcție”, în vederea racordării la rigorile exprimării în limba română.

Totodată, cu referire la autentificarea de către notar a procurilor electronice subliniem că, prin *Legea nr. 126/2023 pentru modificarea unor acte normative (dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova)* a fost reglementat actul notarial electronic și actul notarial întocmit prin comunicare la distanță (Art. IX din *Legea nr. 126/2023*). Totuși, prevederile respective vor intra în vigoare odată cu crearea condițiilor tehnice prevăzute la alin.(4)–(6) din Art. X, dar nu mai târziu de 3 ani de la data publicării. Condițiile tehnice vizează dezvoltarea Sistemului

informațional de stat prin care se vor înregistra actele notariale electronice în registrul de stat al actelor notariale electronice. Categoriile de acte notariale electronice, inclusiv actele notariale întocmite prin comunicare la distanță, se vor realiza și implementa gradual, în măsura în care notarul poate face uz de soluții și/sau sisteme informaționale necesare, conforme cerințelor stabilite de Guvern. Astfel, amendamentul propus în proiect nu poate intra în vigoare anterior creării condițiilor tehnice necesare întocmirii unui act notarial electronic.

În vederea redactării și conformării la rigorile tehnicii legislative, la **Art. V** textul „Legea nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.44-46, art. 318)” se va substitui cu textul „din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 88-95, art. 79)”.

La **Art. VI** (modificarea *Legii nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază*):

Norma propusă la pct. 2 pentru art. 22¹ alin. (1) lit. c) liniuța a șasea se va reformula, ținând cont de prevederile art. 55 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit căroră „Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere”. Prin urmare, se recomandă a se face referință la condițiile prevăzute în anexa nr. 3.

Oportunitatea modificării propuse la **Art. VIII**, ce vizează art. 12 alin. (3) lit. c) din *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*, se va revizui prin prisma prevederilor art. 177 și 241 din *Codul civil* referitoare la sucursala persoanei juridice. Astfel, pornind de la prevederile art. 241 alin. (6) din *Codul civil*, dispozițiile art. 177, 180-202 se aplică în mod corespunzător sucursalei și administratorului său. În conformitate cu art. 177 alin. (1), (4) și (6) din *Codul civil*, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. Înregistrarea administratorului sau a altei persoane cu drept de reprezentare a persoanei juridice în registrul de publicitate prevăzut de lege face inopozabilă terților orice încălcare cu privire la desemnarea acestora, cu excepția cazului în care persoana juridică demonstrează că terții în cauză cunoșteau încălcarea. Raporturilor juridice dintre persoana juridică și administrator li se aplică dispozițiile legale cu privire la reprezentare și mandat dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel. Drept urmare, înregistrarea administratorului în registrul de publicitate constituie un atribut important atât în raporturile juridice dintre sucursala și administrator, cât și dintre sucursala și terții.

Abrogarea art. 9 din *Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului*, propusă la **Art. IX**, necesită a fi explicată suplimentar, întrucât nu este clar căror prevederi ale Acordului de asociere RM-UE nu corespunde reglementarea normativă națională privind calitatea și conformitatea tutunului fermentat și ale produselor din tutun. Mai mult, atenționăm că propunerea privind abrogarea art. 9 din *Legea nr. 278/2007* se conține și în alt proiect de lege, *pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului)*, elaborat de către Ministerul Sănătății și înregistrat cu numărul unic 1173/MS/2023.

Cu referire la **Art. XV**, prin care se propune completarea art. 9 alin. (3) din *Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității*, semnalăm că această completare vine în discrepanță cu însuși conținutul normativ al art. 9 alin. (3), potrivit căruia „Costul serviciilor de acreditare se calculează în conformitate cu anexa nr. 1, care este parte integrantă din prezenta lege. Costul stabilit la etapa de inițiere a procesului de acreditare poate fi modificat în funcție de timpul efectiv utilizat care se coordonează cu organismul de evaluare a conformității.”. În context, la anexa nr. 1 enunțată, este prevăzută schema de calculare a plăților pentru serviciile de acreditare, precum și sunt enumerate aceste servicii. Astfel, aprobarea unui nomenclator și a cuantumului tarifelor pentru serviciile de acreditare ar fi în dezacord cu normele inițial stabilite în acest sens, potrivit cărora costul serviciilor de acreditare se calculează conform schemei de calculare a plăților pentru asemenea servicii, aprobate prin *Legea nr. 235/2011*, dar nu de Guvern. Drept consecință, intervenția propusă se va revizui conceptual.

La **Art. XVI** (modificarea *Legii nr. 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc*):

În dispoziția de modificare cuvintele „și completările” se vor exclude, întrucât, conform art. 62 din *Legea nr. 100/2017*, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Prin urmare, nu este necesară referința la completare, deoarece modificările includ și completări (observație valabilă și pentru dispoziția de modificare de la **Art. XVII**).

La pct. 2, pornind de la volumul modificărilor propuse la art. 50¹, pentru comoditatea aplicării normei și evitarea referințelor eronate la unele elemente structurale (spre exemplu, la alin. (3) referința la alin. (2), pe când urmează a se face referința la alin. (2¹)), se recomandă expunerea integral în redacție nouă a acestui articol.

La **Art. XVII**, pct. 2, ce vizează completarea art. 31 alin. (4) al *Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate*, cuvintele „la final” se vor exclude, fiind inutile, deoarece completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. La pct. 4, modificările propuse la alin. (1) și (2) ale art. 40, se vor comasa, întrucât vizează același conținut normativ.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2024.06.03 15:42:15 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. C. Cristea, corina.cristea@justice.gov.md
E. Donighevici, elvira.donighevici@justice.gov.md